

Sygn. akt I ACa 1712/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Sędziowie:	SSA Robert Jurga SSA Barbara Baran
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa R. J. (1)

przeciwko J. G. (1) i J. G. (2)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 10 czerwca 2015 r. sygn. akt I C 952/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanych J. G. (1) i J. G. (2) solidarnie na rzecz powoda R. J. (1) kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Barbara Baran SSA Grzegorz Krężolek SSA Robert Jurga

Sygn. akt : I ACa 1712/15

UZASADNIENIE

R. J. (1), w pozwie skierowanym przeciwko J. i J. G. (1), domagał się uznania za bezskuteczną wobec niego umowy sprzedaży udziału 1/ 5 w prawie własności nieruchomości , składającej się z działki ewidencyjnej nr (...) ,położonej w B. , dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), zawartej pomiędzy jego dłużnikiem T. F. , a małżonkami G. jako nabywcami , w dniu 8 marca 2012r, przed notariuszem R. G. (1).

Zgłoszone roszczenie miało posłużyć ochronie wierzytelności powoda wobec dłużnika z tytułu nie zwróconej kwoty pożyczki , w kwocie 97 902, 05 złotego wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2011r oraz kosztami w

wysokości 4 841 zł , stwierdzonej w prawomocnym nakazie zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z dnia 7 września 2011r przez Sąd Okręgowy w Krakowie , w sprawie o sygnaturze I Nc 334/11.

Ponadto wnosił o obciążenie przeciwników procesowych kosztami sporu.

Uzasadniając zgłoszone żądanie wskazał , że T. F. jest jego dłużnikiem, a jego zobowiązanie jest stwierdzone prawomocnym , wskazanym wyżej tytułem wykonawczym. Czynności zmierzające do jego realizacji, w drodze egzekucji przed komornikiem przy Sądzie Rejonowym w Z. , w sprawie o sygnaturze Km 2204 /12, okazały się nieskuteczne.

Udział w prawie własności nieruchomości położonej w B. był jedynym składnikiem majątkowym dłużnika. Dokonując jego sprzedaży na rzecz swoich teściów w dniu 8 marca 2012r , zdawał sobie sprawę , że powód będzie dochodził swojej pretensji finansowych wobec niego. Także pozwani mieli świadomość nie tylko z sytuacji finansowej zięcia ale również tego , iż jest on dłużnikiem. pożyczkodawcy.

Odpowiadając na pozew małżonkowie G. domagali się oddalenia powództwa i przyznania na swoją rzecz kosztów procesu.

W swoim stanowisku procesowym podnosili , że nieprawdziwym jest twierdzenie R. J. (1) o nieskuteczności prowadzonego przezeń postępowania egzekucyjnego albowiem w jego ramach uzyskał częściowo zaspokojenie swojej wierzytelności , po tym kiedy komornik skutecznie zajął , a następnie zbył samochód osobowy dłużnika . Podnosili , iż nie byli świadomi tego , że zięć, zawierając z nimi umowę sprzedaży, dział z pokrzywdzeniem wierzyciela. Oni z samej transakcji nie odnieśli żadnej korzyści majątkowej gdyż zapłacili mu rynkową cenę za nabywany udział, a obecnie nie są w stanie go spieniężyć z uwagi na brak zainteresowania potencjalnych nabywców.

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2015r , Sąd Okręgowy w Krakowie :

- uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda R. J. (1) umowę sprzedaży udziału 1/5 części w prawie własności nieruchomości, składającej z się z działki ewidencyjnej nr (...), położonej w B. , objętej księgą wieczystą nr(...) (...), zawartą pomiędzy T. F. a J. G. (1) i J. G. (2) , w dniu 8 marca 2012r przed notariuszem R. G. (2), Rep. A nr (...)w celu zaspokojenia wierzytelności powoda wobec dłużnika - zbywcy, wynikającej z tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty z dnia 7 września 2011r , wydanego przez Sąd Okręgowy w Krakowie , sygn. akt I Nc 334/11 , utrzymanego w mocy w całości ,. wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 2 kwietnia 2012r , sygn. akt I C 215/12 , za wyjątkiem kwoty 12 985,97 zł przekazanej wierzycielowi na poczet zadłużenia przez komornika przy Sądzie Rejonowym w Z. , sygn. akt Km 2204/12 [pkt I],

- oddalił powództwo w pozostałym zakresie [pkt II],

- zasądził od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kwotę 8 574, tytułem kosztów procesu [pkt III sentencji wyroku.]

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

Prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 7 września 2011r , wydanym w postępowaniu nakazowym , Sąd Okręgowy w Krakowie , w sprawie o sygnaturze I Nc 334/11, zobowiązał T. F. do zapłaty na rzecz R. J. (1) kwoty 97 902, 05 złotego z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2011r oraz sumy 4 841 tytułem kosztów sporu. Nakaz ten został utrzymany w mocy w całości wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 2 kwietnia 2012, w sprawie o sygnaturze I C 215/12.

Trzy lata przed zawarciem z teściami kwestionowanej przez powoda umowy, T. F. poinformował małżonków G. , iż ma dług wobec powoda i poprosił ich o pomoc w jego spłacie. Dłużnik , jego żona oraz J. G. (1) odbywali w domu R. J. (1) rozmowy dotyczące warunków tej spłaty. O. pozwani zdawali sobie sprawę z charakteru i źródła tego zobowiązania , którym była udzielona zięciowi pożyczka.

W dniu 8 marca 2012r przed notariuszem R. G. (2) na podstawie umowy sprzedaży , sporządzonej w formie aktu notarialnej - Rep. A nr (...), T. F. przeniósł na teściów - pozwanych- udział wynoszący 1/ 5 część w prawie własności nieruchomości , położonej w B. , składającej się działki ewidencyjnej nr (...), dla której była prowadzona księga wieczysta nr(...) (...).

W dniu zawierania umowy dłużnik , poza zbywanym udziałem i samochodem osobowym marki O. (...), nie miał żadnego innego majątku. W tym czasie stan majątku zięcia oraz fakt zadłużenia wobec R. J. (1) był nabywcom udziału znany.

Poza tym zadłużeniem ma on nadal niespłacone zobowiązania wobec innych podmiotów , zaciągnięte w czasie kiedy prowadził działalność gospodarczą. Ich rozmiar przekracza kwotę 100 000 złotych. Jest także dłużnikiem z tytułu świadczeń alimentacyjnych na sumę przekraczającą 20 000 złotych.

T. F. obecnie przebywa w Wielkiej Brytanii gdzie pracuje , chociaż nie jest znana wysokość osiąganych przez niego dochodów. Jego stan majątkowy od daty zawarcia umowy z teściami nie uległ zmianie. Nie dysponuje innym majątkiem. Ma na utrzymaniu żonę i dzieci.

Z dalszych ustaleń Sądu okręgowego wynika , że R. J. (1) złożył do komornika przy Sądzie Rejonowym w Z. wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie wskazanego wyżej tytułu wykonawczego. W toku postępowania wykonawczego oznaczonego sygnaturą Km 2204/12 , komornik zajął i sprzedał należący do dłużnika samochód , przekazując z tego tytułu wierzycielowi egzekwującemu ogółem sumę 12 985,97 złotego. Dalsze czynności w ramach postępowania okazały się nieskuteczne i postanowieniem z dnia 6 czerwca 2013r , komornik umorzył je na podstawie art. 824 §1 pkt 3 kpc.

Rozważania prawne Sąd Okręgowy rozpoczął od przedstawienia przesłanek normatywnych przy których spełnieniu powód może dochodzić roszczenia ze skargi paulińskiej. Następnie przenosząc te uwagi natury ogólnej na grunt faktów , które zostały ustalone w sprawie ocenił , iż roszczenie R. J. (1) , co do zasady, jest usprawiedliwione.

Wierzytelność pieniężna , która ma być chroniona za pośrednictwem zgłoszonego przezeń roszczenia, służąca mu wobec dłużnika została stwierdzona tytułem wykonawczym wydanym przez Sąd. Czynność sprzedaży udziału w prawie własności nieruchomości , który to udział był [poza samochodem osobowym] jedynym składnikiem majątku dłużnika , doprowadziła do niekorzystnej zmiany w jego stanie majątkowym , skutkując pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela. W następstwie tej czynności T. F. stał się niewypłacalny , nie dysponując już żadnym istotnym wartościowo majątkiem , który służyć by mógł zaspokojeniu byłego kontrahenta . To że taki skutek czynność sprzedaży przyniosła potwierdza umorzenie , wobec bezskuteczności egzekucji , postępowania wykonawczego przed komornikiem zainicjowanego przez R. J. (1) w sprawie o sygnaturze Km 2204 /12. To co udało się uzyskać w ramach tego postępowania ze sprzedaży samochodu dłużnika pokryło jedynie koszty sądowe stwierdzone egzekwowanym tytułem , odsetki od należności głównej oraz koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym. Kwota należności głównej nadal pozostała niewyegzekwowaną w jakiegokolwiek części.

W ocenie Sądu I instancji , pomiędzy czynnością z 8 marca 2012r a stanem niewypłacalności dłużnika , który istniał nie tylko w chwili wytaczania powództwa ale także w dacie orzekania o roszczeniu powoda zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Zdaniem Sądu z faktów ustalonych w sprawie wynika , że był on , sprzedając udział teściom , świadomy pokrzywdzenia niezaspokojonego pożyczkodawcy, musiał bowiem zdawać sobie sprawę , że po zbyciu działu ten nie będzie mógł skutecznie zaspokoić swojej pretensji. Wniosek taki jest tym bardziej uprawniony , gdy zważyć , iż żadnego innego majątku dłużnik na datę orzekania nie posiadał. Z faktu jego zatrudnienia na terenie Wielkiej Brytanii nie może wynikać przy tym ocena przeciwna , skoro nie jest wiadomym jaka jest tam wysokość jego zarobków.

Zdaniem Sądu , który w tym zakresie odwołał się do domniemania z § 3 art. 527 kc, pozwani jako osoby które dla dłużnika były bliskimi i wiedziały o jego problemach finansowych , należy uznać za takie , które były świadome tego , iż zięć dokonując sprzedaży udziału działa z pokrzywdzeniem powoda. Sąd Okręgowy zaakcentował przy tym , że

małżonkowie G. zaangażowali się w pomoc dłużnikowi w spłacie długu wobec R. J. . J. G. (1) uczestniczył w spotkaniach z tym wierzycielem mających doprowadzić do ustalenia warunków spłaty. Pozwani nosili się z zamiarem zbycia całej nieruchomości w B. , by w ten sposób zaspokoić pretensję finansową powoda. Dla oceny tej przesłanki jego roszczenia ochronnego bez znaczenia pozostaje to, że później wzajemne , dotąd bliskie więzi pomiędzy teściami i zięciem , uległy rozluźnieniu , kiedy okazało się , iż jest on dłużnikiem także innych podmiotów i zdecydował się na wyjazd do Wielkiej Brytanii.

Zatem wobec wykazania przez powoda wszystkich przesłanek od których zależy uwzględnienie skargi paulińskiej, Sąd I instancji uznał zgłoszone przez niego żądanie za usprawiedliwione co do zasady.

Oddalił je jedynie w takim zakresie rozmiaru chronionej w ten sposób wierzytelności, w jakim R. J. (1) uzyskał jej zaspokojenie w ramach postępowania egzekucyjnego tj. co do kwoty 12 985, 97 złoteo.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 98 §1 i 3 kpc ,a kwota należna powodowi od pozwanych z tego tytułu obejmowała także wynagrodzenie jego profesjonalnego pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym.

W apelacji od tego wyroku małżonkowie G. , zaskarżając wyrok Sądu I instancji w części uwzględniającej powództwo , domagali się w pierwszej kolejności jego zmiany i oddalenia powództwa w całości oraz obciążenia powoda kosztami postępowania.

Jako wniosek ewentualne zgłosili żądanie wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego i przekazania sprawy Sądowi i instancji do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

a/ naruszenia prawa procesowego , w sposób mający istotny wpływ na wynik sprawy a to :

1/ art. 217 §1 i 2 kpc wobec oddalenia przez Sąd Okręgowy wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań powoda złożonych w postępowaniu karnym , przed Sądem Rejonowym dla K., w sprawie II K 1167/ 14/S , w której to relacji miał potwierdzić wysokość należności jakie przysługiwały dłużnikowi wobec osób trzecich , a z których R. J. (1) mógł uzyskać zaspokojenie swojej wierzytelności wobec zbywcy udziału,

2/ art. 229 kpc, jako konsekwencji nie uwzględnienia przez Sąd I instancji faktu przyznania tych okoliczności przez powoda,

3/ art. 233 §1 kpc , jako następstwa przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów i zastąpienie jej oceną dowolną, dokonaną wbrew regułom wynikającym z doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania , czego przejawem miało być w szczególności nie uwzględnienie przez Sąd tego , iż na skutek sprzedaży udziału sytuacja majątkowa dłużnika nie uległa pogorszeniu albowiem otrzymał on ekwiwalent tegoż w postaci ceny odpowiadającej rynkowej wartości takiego udziału, jak również , iż obecnie jego sprzedaż jest praktycznie niemożliwa.

4/ art. 328 §2 kpc wobec sporządzenia przez Sąd I instancji pisemnych motywów rozstrzygnięcia wbrew regułom wynikającym z tego przepisu, w tym nie wskazanie przyczyn przeprowadzenia lub odmowy przeprowadzenia dowodów , co uniemożliwia identyfikację przez skarżących podstaw wydanego orzeczenia,

b/ błędu w ustaleniach faktycznych wobec nietrafnego przyjęcia przez Sąd Okręgowy , iż

- na skutek czynności z 8 marca 2012r doszło do pogorszenia sytuacji majątkowej dłużnika

- wyzbycie się przezeń udziału zostało dokonane z pokrzywdzeniem wierzyciela, a pozwani o tym wiedzieli,

- nie uwzględnienie przez Sąd I instancji przyznania przez powoda okoliczności , że dłużnik miał wobec osób trzecich wierzytelności rzędu 500 000 złotych, z których mógł zaspokoić swoją pretensję wobec T. F., mając dokumenty potwierdzające ich istnienie i angażując nawet osobę trzecią dla pozyskania z nich środków na swoją rzecz,
- wyrażenia nieprawnej oceny , iż wartość udziału objętego zbyciem na podstawie kwestionowanej umowy pozwoli na zaspokojenie wierzytelności powoda,
- pominięcie przy rozstrzygnięciu faktu , iż pozwani nie odnieśli z umowy z zięciem żadnej korzyści majątkowej oraz tego ,że udział ten jest praktycznie niezbywalny na rynku nieruchomości,
- sformułowanie nieuprawnionego ustalonymi faktami wniosku , że powód dowiódł realizacji wszystkich przesłanek skargi pauliańskiej , w tym w szczególności tej , iż czynność została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, a pozwani mieli świadomość tego pokrzywdzenia w chwili dokonywania czynności prawnej z 8 marca 2012r.

Odpowiadając na apelację powód domagał się jej oddalenia jaklo pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy pozwanych nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu.

Nie można bowiem uznać za trafny żadnego z zarzutów na jakich opiera się jego konstrukcja.

Niezasadnie skarżący powołują zarzut naruszenia art. 328 §2 kpc.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego , wypracowanym na tle wykładni tej normy , którą Sąd II instancji , w składzie rozpoznającym sprawę podziela , zarzut ten jest on uprawniony jedynie w sytuacji , gdy pisemne motywy orzeczenia Sądu I instancji są tak wadliwie skonstruowane i niekompletne , iż nie zawierają danych pozwalających na przeprowadzenie kontroli instancyjnej tak umotywowanego rozstrzygnięcia. Nieco inaczej rzecz ujmując, jest on uzasadniony tylko wówczas, gdy treść uzasadnienia jest tak wadliwa , iż nie można stwierdzić w oparciu o mnie czy Sąd prawidłowo zastosował prawo materialne i procesowe.

Tego rodzaju zasadniczych nieprawidłowości uzasadnienie wyroku z dnia 10 czerwca 2015r nie zawiera, a jego lektura pozwala na ustalenie w oparciu o jakie dowody Sąd Okręgowy dokonał ustaleń faktycznych i jakie normy prawa materialnego zastosował oceniając roszczenie sformułowane przez powoda. Trym samym kontrola wyroku przez Sąd II instancji , w oparciu o tak zbudowane motywy jest możliwa, co wyklucza uznanie stawianego zarzutu za trafny.

W sposób nieuzasadniony skarżący negują decyzję procesową Sądu I instancji o nie uwzględnieniu ich wniosku o przeprowadzenie dowodu z treści zeznań powoda złożonych w sprawie oznaczonej sygnaturą II K 1167/ 14/ , Sądu Rejonowego dla K.. Po pierwsze wniosek ten był spóźniony. Po wtóre i przede wszystkim , na co trafnie zwraca uwagę powód w odpowiedzi na apelację, R. J. (1) był przesłuchiwany w charakterze strony przez Sąd rozstrzygający spór i wówczas nie miało miejsca eksponowane przez skarżących przyznanie takiego faktu , a profesjonalnie zastępowani pozwani mieli pełną możliwość zadawania mu pytań , odpowiedź na które miałyby dotyczyć tych samych okoliczności o jakich miał stanowić protokół przesłuchania w postępowaniu karnym. Wobec tego , uwzględnwszy także zasadę bezpośredniości w prowadzeniu dowodów należy ocenić , iż oddalając ten wniosek dowodowy , Sąd Okręgowy nie popełnił zarzucanego mu błędu proceduralnego.

Taka ocena usprawiedliwia także decyzję procesową Sądu II instancji , który nie uwzględnił zawartego w apelacji żądania przeprowadzenia tego dowodu w postępowaniu apelacyjnym. Był to bowiem dowodem spóźnionym , w rozumieniu art. 381 kpc.

Nie mają racji pozwani , gdy podnoszą naruszenie przez Sad niższej instancji art. 229 kpc w sposób przez nich opisany w jego motywach.

Stawiając go małżonkowie G. pomijają po pierwsze to , że do przyznania tych okoliczności ze strony powoda w procesie nie doszło , a po wtóre nie zwracają uwagi , że w ramach postępowania egzekucyjnego przeciwko T. F. R. J. (1) wskazał , jako składniki majątku dłużnika, także wierzytelności , wobec osób trzecich , które w ocenie pozwanych miałyby posłużyć do zaspokojenia jego pretensji finansowej.

Z czynności podjętych w ramach tego postępowania wynikało , że osoby wskazane jako trzecio dłużnicy zaprzeczyli ich istnieniu, a ostatecznie postępowanie uległo umorzeniu wobec bezskuteczności egzekucji. Pomijają skarżący także , iż zgodnie z normą art. 527 §2 kc o pokrzywdzeniu wierzyciela czynnością dłużnika można mówić nie tylko wówczas, gdy w jej wyniku stał się on niewypłacalny w całości ale także gdy stan taki w jej wyniku pogłębił się . Nie może budzić wątpliwości , że wyzbywając się w udziale w prawie własności nieruchomości T. F. doprowadził do sytuacji , że co najmniej prognozę skutecznego odzyskania długu przez powoda pogorszył , której potwierdzeniem był wynik postępowania wykonawczego , prowadzonego przez komornika przy Sądzie Rejonowym w Z.

Ponownie odwołując się do utrwalonego stanowiska Sądu najwyższego ukształtowanego na tle wykładni normy art. 233 §1 kpc , które Sąd II instancji podziela , wskazać trzeba , że skuteczne postanowienie zarzutu naruszenia tego przepisu , wymaga wykazania przez stronę , w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów na czym polegały nieprawidłowości postępowania Sądu w zakresie ich oceny i opartych na niej ustaleń. Strona ma obowiązek wykazać dlaczego to , w jaki sposób Sąd jej dokonał nie da się pogodzić czy to z regułami doświadczenia życiowego czy zasadami logicznego rozumowania.

Brak tego rodzaju argumentów , które powinny przybrać formę argumentów jurydycznych , powoduje , że kwestionowanie oceny i ustaleń stanowi jedynie dowolną polemikę z nimi , w ramach której strona przeciwstawia jej ocenę i ustalenia własne , jej zdaniem poprawne. Nie jest to wystarczające dla uznania stawianego zarzutu za usprawiedliwiony.

Analiza motywów jakimi pozwani posłużyli się by zarzut ten uzasadnić , pozwala na stwierdzenie , że krytyka apelujących ograniczyła się i wyczerpała w takiej , nierzeczowej polemice , co każe zarzut ten odeprzeć.

W związku z argumentacją małżonków G. należy powiedzieć , że zagadnienie związane z możliwością zbycia na rynku tylko udziału w nieruchomości , który nabyli od zięcia na podstawie umowy z 8 marca 2012 r jest nie tylko nieistotne z punktu widzenia poprawności oceny dowodów i okoliczności , które Sąd Okręgowy uczynił podstawą faktyczną kontrolowanego instancyjnie orzeczenia ale jest również prawnie irrelevantna dla oceny samego roszczenia zgłoszonego w pozwie.

Fakty natomiast dotyczące tego , iż na skutek sprzedaży udziału sytuacja finansowa T. F. nie uległa pogorszeniu nie została przez nabywców wykazana. Nie przedstawili oni , poza wyłącznie twierdzeniami, żadnych dowodów na to , że tak rzeczywiście było , gdy wziąć pod rozwagę chociażby nie kwestionowane przez skarżących ustalenia Sądu I instancji , że ich zięć na nadal długi także wobec innych podmiotów w związku z prowadzoną na terenie kraju uprzednio działalnością gospodarczą, a przede wszystkim ma nadal zaległość w zapłacie świadczeń alimentacyjnych na rzecz członków swojej rodziny, w kwocie przekraczającej 20 000 złotych.

Chybiony jest również, stawiany w apelacji, zarzut błędu w dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleniach faktycznych.

Nie mają racji pozwani gdy twierdzą , że wada ta została zrealizowana wobec nietrafnego przyjęcia , iż na skutek dokonania kwestionowanej przez powoda czynności sytuacja majątkowa dłużnika nie uległa pogorszeniu. Przyczyny , które decydują o poprawności oceny przeciwnej zostały już wyżej wskazane.

Wbrew temu , co twierdzą małżonkowie G., okoliczności ustalone w sprawie są dostateczną podstawą do wniosku , że dłużnik zdawał sobie sprawę, po pierwsze z faktu , że jest dłużnikiem R. J. (1) z tytułu zawartej pomiędzy nimi umowy pożyczki , po wtóre, jaki jest jego stan majątkowy i , że w sytuacji kiedy zbędzie udział w nieruchomości w B. na rzecz teściów, doprowadzi do pokrzywdzenia, nie zaspokojonego dotąd , powoda.

Sąd II instancji podziela, wbrew odmiennemu stanowisku skarżących, ocenę Sądu I instancji zgodnie z którą nabywając udział wiedzieli, iż czynność dokonywana jest przez ich zięcia z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Zasadnie bowiem Sąd Okręgowy powołał się na domniemanie prawne z art. 572 §3 kc, skoro nabywcy byli teściami T. F., a do czasu ujawnienia się także innych wierzycieli, łączyły ich z nim ściśle, bliskie stosunki wyrażające się między innymi, co wynika z dokonanych w sprawie ustaleń, tym, że J. G. (1) uczestniczył w próbach porozumienia się z powodem co do warunków spłaty zobowiązań dłużnika wobec niego. O. nosili się nawet z zamiarem zbycia w tym celu całej nieruchomości położonej w B.. To obowiązkiem procesowym pozwanych było obalenie tego domniemania ku czemu nie przedsięwzięli, podczas postępowania, jakichkolwiek kroków.

Podnoszona, w ramach omawianego zarzutu, kwestia dysponowania przez dłużnika także innymi składnikami majątkowymi, w postaci wierzytelności wobec osób trzecich, nie może zdecydować o jego podzieleniu skoro z ustaleń, w szczególności dotyczących przebiegu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 2204/12 wynika, iż zakończyło się ono ostatecznie umorzeniem postępowania, wobec bezskuteczności egzekucji, co zaprzecza twierdzeniu skarżących [nie wspartym żadnym dowodem], iż T. F. był beneficjentem wskazywanych przez nich wierzytelności wobec osób trzecich i to na tak znaczną kwotę, która, przekraczała po wielokroć pretensję finansową R. J. (1) wobec dłużnika.

Nie ma znaczenia dla uznania tego zarzutu za trafny, pozostając prawnie irrelevantnym dla rozstrzygnięcia to, gdzie pozwani zamieszkiwali ani też czy powód dysponował dokumentacją potwierdzającą dysponowanie przez dłużnika wierzytelnościami wobec osób trzecich, jak również, iż zamierzał skorzystać z pomocy osoby trzeciej w odzyskaniu tych należności przez T. F..

Dla oceny tego zarzutu pozostają także bez znaczenia dalsze argumenty, które pozwani powołują dodatkowo dla jego uzasadnienia jak to, że nieruchomość w B. jest obciążona hipoteką na rzecz Zakładu (...) rzekome przyjęcie przez Sąd, że spieniężenie udziału objętego umową z 8 marca 2012r doprowadzi do zaspokojenia wierzytelności powoda [takiego ustalenia i opartej na nim oceny Sąd Okręgowy nie dokonał]

Niedoniosłym jest także i to, że jak twierdzą pozwani, nie odnieśli z zawarcia umowy żadnej korzyści majątkowej oraz, że udział ten jest praktycznie na rynku nieruchomości niezbywalny

Uznanie zarzutów procesowych w tym w szczególności dotyczącego sposobu przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy oceny dowodów oraz podnoszącego błąd w dokonanych ustaleniach, ma tę konsekwencję, że fakty te jako skonstatowane poprawnie, Sąd II instancji przyjmuje za własne.

Należy je jednak uzupełnić o okoliczności, które nie były w toku sporu kwestionowane, a wynikają z treści akt postępowania egzekucyjnego prowadzonego z inicjatywy powoda przez komornika przy Sądzie Rejonowym w Z., M. G., w sprawie o sygnaturze Km 2204/12.

Uzupełnienie to przedstawia się następująco :

W toku postępowania, rozszerzając pierwotny wniosek, R. J. (1) domagał się przeprowadzenia egzekucji z wierzytelności jakimi T. F. miał dysponować wobec A. D., A. M. oraz J. W.. Dokonane przez komornika zajęcia tych wierzytelności okazały się nieskuteczne, a wskazani, potencjalni trzecio dłużnicy, w korespondencji z organem egzekucyjnym, zaprzeczyli aby wierzytelności takie dłużnikowi wobec nich przysługiwały.

W ramach środka odwoławczego pozwani nie podnoszą zarzutów negujących sposób zastosowania przez Sąd Okręgowy norm prawa materialnego, co uprawnia Sąd Apelacyjny by poprzestał, w tej części motywów orzeczenia, na stwierdzeniu, że stosując te normy, relewantne z punktu widzenia roszczenia zgłoszonego w pozwie, Sąd Okręgowy nie popełnił żadnego błędu.

Wbrew stanowisku prezentowanemu w toku sporu przez małżonków G. powód dowiódł istnienia wierzytelności wobec T. F. z tytułu zawartej przez strony umowy pożyczki, wierzytelności stwierdzonej prawomocnym nakazem zapłaty z

dnia 7 września 2011r [Ograniczenie jej zakresu ilościowego , które zdecydowało o oddaleniu w części powództwa było konsekwencją częściowego jej zaspokojenia w ramach postępowania egzekucyjnego].

Poprawne jest stanowisko Sądu I instancji zgodnie z którym umowa sprzedaży udziału w prawie własności nieruchomości położonej w B. , zawarta przez dłużnika z jego teściami w dniu 8 marca 2012r , była czynnością podjętą przezeń ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela . Pokrzywdzenia w rozumieniu przepisu art. 527 §2 kc , dla którego przyjęcia wystarcza , iż dokonujący czynności jest w jej wyniku niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed tym zdarzeniem. Okoliczności ustalone w sprawie nie nasuwają w tym zakresie uzasadnionych wątpliwości tym bardziej , że na podstawie tych ustaleń należy stwierdzić , że poza samochodem osobowym udział ten był jedynym składnikiem majątku T. F. z którego zaspokojenie przy wykorzystaniu przymusu państwowego mogłoby być realizowane.

Sąd I instancji w sposób usprawiedliwiony odwołał się także do domniemania prawnego wynikającego z art. 527 §3 kc uznając , że w oparciu o nie , motywowane faktami świadczącymi o bliskości relacji pomiędzy zięciem a teściami , kształtowanymi także na tle próby pomocy ze strony małżonków G. w spłacie zadłużenia T. F. wobec powoda należy przyjąć , iż zrealizowana została także przesłanka świadomości po stronie nabywających udział , iż dokonując nim obrotu dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia R. J. (1).

Trzeba także zauważyć , że pozwani , mimo , że to na nich ciążył obowiązek wykazania faktów obalających podstawę tego domniemania nie zdołali udźwignąć tego ciężaru .

Z podanych przyczyn , w uznaniu apelacji za niezasadną , Sąd Apelacyjny orzekł o jej oddaleniu , na podstawie art. 385 kpc.

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd II instancji zastosował art. 98 §1 i 3 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc i wynikającą z niej , dla wzajemnego rozliczenia stron z tego tytułu , zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota na tej podstawie należna powodowi , solidarnie od pozwanych , zważywszy na wartość przedmiotu zaskarżenia i wyczerpując się w wynagrodzeniu profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem , została ustalona podstawie § 6 pkt.6 w zw z § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie [...] z dnia 28 września 2002r [jedn. tekst DzU z 2013 poz. 461]

SSA Robert Jurga SSA Grzegorz Krężolek SSA Barbara Baran